

СХВАЛЕНО

Рішення колегії

обласної державної адміністрації

20.08.2021

№ 24

ПРОГНОЗ

**обласного бюджету Херсонської області
на 2022 – 2024 роки
(21100000000)**

I. Загальна частина

Прогноз обласного бюджету Херсонської області на 2022 – 2024 роки (далі – Прогноз) розроблено відповідно до норм Бюджетного та Податкового кодексів України, з урахуванням положень Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548, Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 471, Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2021 року № 179, Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, Стратегії розвитку Херсонської області на 2021 – 2027 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1511, а також на основі показників галузевих обласних програм.

Метою Прогнозу як документа середньострокового планування є:

- встановлення взаємозв'язку між стратегічними цілями розвитку області та можливістю (спроможністю) бюджету;
- послідовність та передбачуваність бюджетної політики, що дозволить забезпечити фінансову стабільність;
- посилення бюджетної дисципліни і визначення чітких правил роботи, яких будуть дотримуватися всі учасники бюджетного процесу.

Прогноз – це орієнтир для складання головними розпорядниками коштів обласного бюджету планів діяльності, формування ними ефективної та дієвої мережі підвідомчих установ, впровадження завчасних заходів з її формування, а також складання прогнозів місцевих бюджетів інших рівнів.

Основними завданнями бюджетної політики на середньостроковий період незмінно залишаються:

- залучення додаткових надходжень до бюджету, зокрема й шляхом ефективного управління об'єктами спільної власності територіальних громад;
- підвищення прозорості, ефективності та результативності управління бюджетними коштами;
- забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ та надання ними населенню області якісних соціальних послуг;
- фінансове забезпечення державних та обласних (регіональних) програм з метою їх реалізації;

- підтримка та розвиток підприємств (закладів, установ) та інших об'єктів спільної власності територіальних громад;
- розгортання нових інвестиційно-інноваційних проєктів.

Очікуваними результатами від реалізації бюджетної політики у середньостроковій перспективі є:

- забезпечення сталого збільшення надходжень до бюджету з урахуванням позитивної динаміки попередніх років;
- гарантування у повному обсязі виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери відповідно до умов оплати праці та в розмірі не менше мінімального, визначеного на відповідний рік;
- своєчасність проведення розрахунків за комунальні послуги та енергоносії, спожиті бюджетними установами (організаціями), які фінансуються з обласного бюджету;
- здійснення видатків відповідно до соціальних стандартів;
- забезпечення виконання гарантованих державою соціальних зобов'язань;
- погашення бюджетної заборгованості за видатками обласного бюджету, а також упередження її виникнення;
- оптимізація та впорядкування мережі бюджетних установ, метою яких мала б стати максимальна ефективність діяльності таких установ з мінімальними витратами.

Прогноз містить цілі державної та регіональної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник коштів обласного бюджету, та показники їх досягнення на 2022 – 2024 роки у межах визначених граничних показників видатків та надання кредитів.

Прогноз відповідно до статті 75¹ Бюджетного кодексу України є основою для складання проєкту обласного бюджету, проте його показники потенційно можуть перебувати під впливом макроекономічних чинників, а також спонтанних дій чи рішень органів влади.

Відсутність у Бюджетній декларації на 2022 – 2024 роки розподілу окремих міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами, поява у процесі виконання державного бюджету нових видів субвенцій свідчить про мінливість та непередбачуваність державної трансфертної політики відносно місцевих бюджетів, що перешкоджає формуванню якісної й прогнозованої бюджетної політики, ускладнює здійснення середньострокового планування соціально-економічного розвитку територій, знижує ефективність використання коштів.

Показники Прогнозу можуть відрізнятися від показників бюджету з таких причин:

- зростання тарифів на комунальні послуги та енергоносії, а також підвищення соціальних стандартів понад рівень, визначений Бюджетною декларацією на 2022 – 2024 роки;

- прийняття центральними органами влади рішень, що можуть призвести до збільшення видатків обласного бюджету, без передачі відповідного фінансового ресурсу на їх реалізацію;
- невиконання дохідної частини обласного бюджету, зумовлене змінами в економічному середовищі;
- погіршення в області епідемічної ситуації із захворюваніст на COVID-19;
- встановлення міжбюджетних трансфертів з державного бюджету в обсягах, що не забезпечують потребу установ на рівні, визначеному законодавством;
- зміна (або відсутність) порядків і умов використання цільових міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, що передбачає збільшення (або встановлення) додаткового ресурсу з обласного бюджету на співфінансування заходів/проектів з метою їх реалізації.

II. Основні прогностичні показники економічного та соціального розвитку

Соціально-економічний розвиток області

Досягнуті показники соціально-економічного розвитку Херсонської області у попередніх роках демонстрували тенденцію до стабільного зростання. Однак спалах на початку 2020 року гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, негативно вплинув на економічне становище області, як і в цілому на економічний розвиток країни.

В умовах пандемії економіка області у поточному році продовжує характеризуватися падінням показників економічної активності у видах діяльності, що представляють реальний сектор, збитками малого бізнесу, зростанням інфляційних процесів, погіршенням споживчих настроїв населення, зменшенням обсягів торгівлі, скороченням інвестицій.

Ключову роль у формуванні розвитку регіональної економіки відіграє агропромисловий комплекс. За січень – травень 2021 року сільськогосподарське виробництво продемонструвало скорочення на 11,1%. Загальне виробництво м'яса порівняно з відповідним періодом 2020 року зменшилось на 7,7%, молока – на 8,7%, яєць – на 22,5%. В усіх категоріях господарств у порівнянні з минулим роком відбулося скорочення кількості великої рогатої худоби, корів, свиней, овець, кіз і птиці свійської. Обсяги реалізації сільськогосподарськими підприємствами власної виробленої сільськогосподарської продукції майже за всіма основними видами також скоротилися, зокрема культури зернові та зернобобові – на 23,7%, тварини сільськогосподарські живі – на 34,3%.

Підприємства промисловості області за підсумками січня – травня 2021 року зменшили обсяги виробництва на 14,8%. У переробній промисловості випуск промислової продукції зменшився на 25,3%, водночас збільшився у добувній промисловості та розробленні кар'єрів – на 23,7%, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 4,9%.

Індекс промислової продукції з виробництва харчових продуктів та напоїв за січень – травень поточного року склав 62,2%. Зменшилось удвічі виробництво олії та тваринних жирів, м'яса та м'ясних продуктів – на 29,7%, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості – на 24,6%, хліба, хлібобулочних і борошняних виробів – на 18,6%, молочних продуктів – на 9,7%.

Обсяг виробленої підприємствами області в січні – травні 2021 року будівельної продукції становив 373,2 млн грн, індекс будівельної продукції склав 67,3%. У порівнянні з відповідним періодом минулого року зменшилось будівництво інженерних споруд, житлових та нежитлових будівель.

Нове будівництво склало 59,6% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 23,0%, реконструкція та технічне переоснащення – 17,4%.

Експорт товарів у січні – квітні 2021 року становив 107,5 млн дол. США, імпорт – 75,6 млн дол. США. Порівняно з відповідним періодом 2020 року експорт збільшився на 6,0%, а імпорт зменшився на 45,3%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 31,9 млн дол. США. Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,4. Зовнішньоторговельні операції товарами підприємства області здійснювали з партнерами із 98 країн світу.

Основу товарної структури експорту області складали готові харчові продукти, продукти рослинного походження, недорогоцінні метали та вироби з них.

Основу товарної структури імпорту складали машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У сфері внутрішньої торгівлі області протягом 2021 року спостерігається поступове нарощування обсягів обороту роздрібної торгівлі. За підсумками січня – травня 2021 року оборот роздрібної торгівлі перевищив рівень відповідного періоду 2020 року на 12,7% і становив 10,8 млрд грн.

Загальний обсяг капітальних інвестицій, освоєних підприємствами, установами та організаціями області, у січні – березні поточного року за рахунок усіх джерел фінансування склав 946,4 млн грн, що на 23,9% більше ніж за відповідний період минулого року.

Головним джерелом капітальних інвестицій були власні кошти підприємств та організацій (68,8% від загального обсягу). Питома вага запозичених коштів, зокрема за рахунок кредитів банків та інших позик, становила 12,7%. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 8,1% капітальних інвестицій.

Найбільше капітальних інвестицій залучено у сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг (43,3% від загального обсягу) та в промисловість (31,8%).

У поточному році спостерігається прискорення інфляційної динаміки. Так, по області у січні – травні 2021 року порівняно з аналогічним періодом минулого року зростання споживчих цін становило 106,9% (по Україні – 106,1%).

Цінова ситуація на споживчому ринку області характеризується тенденцією до зростання роздрібних цін на основні види продовольчих товарів. За січень – травень 2021 року подорожчали на 8,5% продукти харчування та безалкогольні напої, на 5,2% – алкогольні напої та тютюнові вироби, на 21,9% збільшилися ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива, на 3,8% зросли ціни (тарифи) у сфері охорони здоров'я, на 6,0% – у транспортній сфері, на 0,4% збільшилась вартість послуг закладів освіти.

Також продовжилось зростання заробітних плат. У квітні поточного року середня номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ та організацій становила 10647 грн, що на 27,4% більше проти квітня 2020 року. Реальна заробітна плата у квітні 2021 року збільшилась на 16,7% у річному вимірі.

Формат карантинних обмежень через пандемію COVID-19 призвів до спаду зайнятості в окремих галузях, однак значного зростання безробіття в регіоні не спостерігалось. Рівень зайнятості населення працездатного віку становить 68,4%, рівень безробіття населення працездатного віку – 11,5%.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва (за даними Головного управління Державної податкової служби у Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м.Севастополі) на 01 квітня 2021 року становила 66589 одиниць, з них мікропідприємств – 66248 одиниць (99,5% від загальної кількості), малих підприємств – 297 одиниць (0,4%), середніх підприємств – 44 одиниці (0,1%). У порівнянні з відповідним показником 2020 року кількість суб'єктів підприємництва зменшилась на 474 одиниці.

Скорочення кількості суб'єктів господарювання обумовлено складною ситуацією для ведення бізнесу, а саме: браком фінансових можливостей, дефіцитом фінансових ресурсів, обмеженим доступом до коштів, високою вартістю кредитних коштів; надмірними вимогами банків щодо забезпечення і складних процедур отримання кредитів.

Та найбільш негативним явищем, що ускладнює ведення бізнесу, є запровадження карантинних обмежень з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Аналіз демографічної ситуації в області засвідчив, що, як і раніше, чисельність населення щороку зменшується. Станом на 01 травня 2021 року кількість мешканців області склала 1012337 осіб. Упродовж січня – квітня поточного року чисельність населення зменшилась на 4370 осіб. Основною причиною зменшення чисельності населення в області було природне скорочення внаслідок суттєвого перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 39 живонароджених.

Очікувані результати до кінця поточного року

Найбільш ймовірним сценарієм розвитку економіки у 2021 році є продовження поступової адаптації економічних суб'єктів до нових реалій, викликаних поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. У міру зростання кількості

вакцинованих осіб та послаблення карантинних заходів очікується перехід до стійкого розвитку.

Основним узагальнюючим показником, який характеризує рівень соціально-економічного розвитку області, є валовий регіональний продукт, приріст якого у 2021 році очікується на рівні 3,0%.

Індекс промислової продукції за результатами діяльності 2021 року за рахунок стабільного функціонування основних обсягоформуючих галузей складе 103,6%. Зокрема, прогнозується наростити обсяги у виробництві харчових продуктів та напоїв на 8,0%.

В аграрному секторі очікується збільшення обсягів виробництва валової продукції сільськогосподарства на 2,9%. Планується проведення оптимізації структури посівних площ, зокрема за рахунок розширення посівних площ зернових до 45% від площі ріллі збільшаться обсяги вирощування основних видів сільськогосподарської продукції: зернових культур – на 3,3%, олійних культур – на 4,2%, овочів – на 4,0%, баштанних культур – на 4,8%, плодів та ягід – на 17,1%.

Збереження та утримання в технічно справному стані інженерної інфраструктури державних магістральних та розподільчих каналів, забезпечення безперебійного забору води сільгосптоваровиробниками області від державних зрошувальних систем дасть можливість використовувати до 320 тис. га поливних сільгоспугідь.

Реалізація заходів, спрямованих на збільшення обсягу введеного в експлуатацію нового житла та продовження роботи щодо будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів соціальної інфраструктури, дозволить збільшити обсяги будівельної продукції та перевищити минулорічний показник на 9%.

Завдяки впровадженню в області інвестиційних проєктів, зокрема таких як будівництво Каховської ГЕС-2 потужністю 250 МВт на території Бериславського району, Сиваської вітрової електростанції загальною потужністю 250 МВт, Чаплинської вітрової електростанції загальною потужністю 300 МВт, вітрової електростанції на території с.Василівка Каховського району, проєктів з розбудови зрошення в області, проєктів транспортно-логістичної інфраструктури, очікується збільшення обсягу капітальних інвестицій проти показника 2020 року на 10,0%.

Подальший розвиток зовнішньоекономічної політики сприятиме покращенню інвестиційного клімату в області, створенню передумов для формування її конкурентоспроможного та позитивного міжнародного економічного й інвестиційного іміджу, досягненню високого рівня інвестиційної привабливості регіону з метою збереження внесених та залучення додаткових інвестиційних ресурсів у соціально-економічну сферу.

У результаті реалізації заходів, спрямованих на виконання цих завдань, у 2021 році очікується розширення географії партнерства із зовнішньоекономічної діяльності до 120 країн світу, збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій у порівнянні з минулим роком на 10,3% та зростання обсягу експорту на 3,0%.

Одним з основних показників розвитку у сфері внутрішньої торгівлі є роздрібний товарооборот підприємств, який відображає рівень життя населення. За підсумками 2021 року темп росту обороту роздрібною торгівлі (фізичного обсягу) очікується на рівні 103,8%. Помірний приріст товарообігу обумовлюється низькими темпами зростання реального доходу населення.

За прогнозними розрахунками, у 2021 році номінальна середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника підвищиться порівняно з попереднім роком на 22,4% і становитиме 11 450 грн.

Індекс реальної заробітної плати прогнозується на рівні 114,1%.

Передбачається збільшення рівня зайнятості населення у віці 15 – 70 років (за методологією МОП) до 58,0% та зменшення рівня безробіття населення у віці 15 – 70 років до 10,5%. Така позитивна динаміка відображатиме поступовий вихід ринку праці із кризи. Водночас проблемним питанням залишиться неформальна зайнятість населення.

Цілі та пріоритети соціально-економічного розвитку області на середньостроковий період (2022 – 2024 роки)

Подальший економічний розвиток області як України, так і інших країн світу, залежить від ефективності результатів подолання пандемії COVID-19 та її наслідків.

Пріоритетними напрямками економічного та соціального розвитку області у середньостроковому періоді є: мінімізація наслідків від поширення респіраторної хвороби COVID-19, стабілізація та досягнення економічного розвитку, подальше підвищення рівня і якості життя населення на основі ефективного використання власного потенціалу регіону, наявних ресурсів, підвищення ефективності роботи аграрного сектору; вжиття комплексу заходів для формування інвестиційної привабливості Херсонщини, стимулювання інвестиційної та інноваційної активності, розвитку експорту, створення в області сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу; розвиток системи електронних послуг; забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, соціальної сфери, житлово-комунального господарства; створення сприятливих умов для розвитку самодостатніх територіальних громад.

Впровадження заходів, спрямованих на розв'язання регіональних проблем та поліпшення результатів соціально-економічного розвитку, дає можливість прогнозувати на 2022 рік приріст обсягів валового регіонального продукту на 3,3%, на 2023 рік – на 3,4%, на 2024 рік – на 4,0%.

Реалізація завдань щодо стимулювання розвитку сільськогосподарського машинобудування та суднобудування; розширення сфери використання і виробництва енергоефективних технологій та обладнання; створення регіональних індустріальних та технологічних парків; реалізація на території області інвестиційних проєктів – усе це позитивно впливатиме на розвиток промислового виробництва. Так, за рахунок стабільного функціонування провідних промислових підприємств регіону індекс промислової продукції за

результатами діяльності 2022 року прогнозується на рівні 103,8%, у 2023 та 2024 роках – 105,0%.

За особливостями природних умов Херсонська область розташована у зоні недостатнього зволоження і є територією ризикованого землеробства, тому кінцеві результати роботи галузі сільського господарства напряму залежать від кліматичних умов. Значний диспаритет закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію та продукцію промислових підприємств, а також нерівновигідні відносини на ринку тваринницької продукції ускладнюють рентабельне ведення галузі. Тому, за умови сприятливого фінансового клімату, а саме: фінансової підтримки з державного бюджету сільгосптоваровиробників, сприяння залученню інвестицій та впровадженню інноваційних технологій в агропромислове виробництво, запровадження енергозберігаючих і високопродуктивних технологій вирощування сільськогосподарських культур, реконструкції та модернізації систем зрошення, сприяння розвитку імпортозамінних галузей сільського господарства, прогнозується щорічне збільшення обсягів виробництва агропромислового комплексу. Індекс виробництва валової продукції сільськогосподарського господарства у 2022 році складатиме 103,2%, у 2023 році – 103,4%, у 2024 році – 104%.

Завдяки продовженню роботи щодо будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів соціальної інфраструктури, стимулювання житлового будівництва очікується збільшення обсягу виконаних будівельних робіт. На 2022 – 2024 роки індекс обсягу будівельних робіт прогнозується не нижче 109,0% щороку.

Враховуючи, що найбільше від кризових явищ, спричинених пандемією, постраждала інвестиційна діяльність регіону, впродовж 2022 та 2023 років очікується стабілізація ситуації, а починаючи з 2024 року поступове відновлення виробничої активності в регіоні. Обсяг капітальних інвестицій у 2022 та 2023 роках зростатиме на 10,0% щороку, у 2024 році – на 30,0%.

Зростання економічної активності в області сприятиме поступовому підвищенню середньомісячної заробітної плати. У середньостроковій перспективі очікується, що розмір середньомісячної заробітної плати по області у 2022 році складе 12600 грн, у 2023 році – 14000 грн, у 2024 році – 15600 грн. Індекс реальної заробітної плати відповідно становитиме 104,0%, 105,5% та 106,1%.

Перелік основних макропоказників соціально-економічного розвитку, на підставі яких складено прогноз обласного бюджету на середньостроковий період, наведено у таблиці 1.

**Основні макропоказники економічного і соціального розвитку області
у 2020 – 2024 роках**

Найменування показника	2020 рік (факт)	2021 рік (очікув.)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)	2024 рік (прогноз)
Мінімальна заробітна плата, грн	з 01.01 – 4723; з 01.09 – 5000	з 01.01 – 6000; з 01.12 – 6500	з 01.01 – 6500; з 01.10 – 6700	з 01.01 – 7176	з 01.01 – 7665
Посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, грн	з 01.01 – 2102; з 01.09 – 2225	з 01.01 – 2670; з 01.12 – 2893	з 01.01 – 2893; з 01.10 – 2982	з 01.01 – 3193	з 01.01 – 3411
Прожитковий мінімум для працездатних осіб, грн на одну особу	з 01.01 – 2102	з 01.01 – 2270	з 01.01 – 2481	з 01.01 – 2684	з 01.01 – 2880
Валовий регіональний продукт, % до попереднього року	94,8	103,0	103,3	103,4	104,0
Індекс промислової продукції, % до попереднього року	104,8	103,6	103,8	105,0	105,0
Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва, % до попереднього року	90,7	102,9	103,2	103,4	104,0
Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року), %	105,6	107,3	106,2	105,3	105,0
Індекс цін виробників (грудень до грудня попереднього року), %	114,5	117,0	107,8	106,2	105,7
Середньомісячна заробітна плата штатного працівника, грн	9354	11450	12600	14000	15600
Індекс реальної заробітної плати, % до попереднього року	111,3	114,1	104,0	105,5	106,1
Рівень безробіття населення у віці 15 – 70 років за методологією Міжнародної організації праці, % до економічно активного населення відповідного віку	11,3	10,5	10,1	9,8	9,6
Обсяг капітальних інвестицій (за рахунок усіх джерел фінансування), млн грн	3934,1	4600,0	5370,0	6220,0	8490,0
Темп зростання обсягів капітальних інвестицій (до попереднього року), %	30,1	110,0	110,0	110,0	130,0
Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млн дол. США	-30,6	-119,5	-132,0	-145,4	-159,6
Експорт товарів і послуг:	x	x	x	x	x
млн дол. США	313,3	325,9	335,7	345,7	356,1
% до попереднього року	101,8	103,0	103,0	103,0	103,0
Імпорт товарів і послуг:		x	x	x	x
млн дол. США	343,9	445,4	467,7	491,1	515,7
% до попереднього року	76,9	105,0	105,0	105,0	105,0

III. Загальні показники бюджету

Прогноз включає показники обласного бюджету Херсонської області за основними видами доходів, видатків, кредитування та фінансування, взаємовідносинами обласного бюджету з бюджетами інших рівнів.

При визначенні показників на 2022 – 2024 роки враховано:

- прогнозні показники економічного і соціального розвитку області, підвищення розміру мінімальної заробітної плати, динаміку надходжень за 2019 – 2020 роки та очікуване виконання за 2021 рік;

- норми чинного податкового та бюджетного законодавства;

- макрпоказники, визначені у Бюджетній декларації на 2022 – 2024 роки, що передбачають:

- індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року) на рівні 106,2% у 2022 році, 105,3% – 2023 році, 105,0% – 2024 році;

- індекс цін виробників (грудень до грудня попереднього року) у 2022 році – 107,8%, у 2023 році – 106,2%, у 2024 році – 105,7%;

- розмір мінімальної заробітної плати:

- з 01 січня 2022 року – 6500 грн;

- з 01 жовтня 2022 року – 6700 грн (темپ приросту – 3,1%);

- з 01 січня 2023 року – 7176 грн (темп приросту – 7,1%);

- з 01 січня 2024 року – 7665 грн (темп приросту – 6,8%);

- розмір посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:

- з 01 січня 2022 року – 2893 грн;

- з 01 жовтня 2022 року – 2982 (темп приросту – 3,1%);

- з 01 січня 2023 року – 3193 грн (темп приросту – 7,1%);

- з 01 січня 2024 року – 3411 грн (темп приросту – 6,8%).

Показники Прогнозу є обґрунтованими та збалансованими.

Загальні показники бюджету наведено у додатку 1.

IV. Показники доходів бюджету

Прогнозні обсяги доходів обласного бюджету Херсонської області на 2022 – 2024 роки сформовані на основі чинних положень Бюджетного та Податкового кодексів України, постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548 «Про схвалення Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки», постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022 – 2024 роки» та з урахуванням реалізації на регіональному рівні заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для ведення бізнесу, розвитку інвестиційних процесів, посилення позитивних тенденцій в усіх сферах економіки області.

Пріоритетними завданнями податкової політики на середньострокову перспективу є:

- розширення бази оподаткування;

- забезпечення стабільності податкової системи;
- підвищення ефективності податкового адміністрування з мінімізацією можливостей для зловживань;
- зміцнення фінансової спроможності бюджету шляхом забезпечення надходжень з урахуванням позитивної динаміки у порівнянні з попереднім роком.

При формуванні дохідної частини бюджету на 2022 – 2024 роки враховано фактичні надходження за 2019 – 2020 роки та очікувані за 2021 рік.

Обсяг доходів обласного бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 2022 – 2024 роки наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

**Доходи обласного бюджету на 2022 – 2024 роки
(без урахування міжбюджетних трансфертів)**

грн					
Найменування показника	2020 рік (факт)	2021 рік (план зі змінами)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)	2024 рік (прогноз)
1	2	3	4	5	6
загальний фонд, усього з них:	801 271 108	872 060 000	978 649 100	1 050 941 800	1 120 643 000
податок на доходи фізичних осіб	688 372 306	764 939 000	859 728 300	927 951 500	993 882 000
податок на прибуток підприємств	56 722 278	54 927 900	65 534 100	69 468 500	73 081 900
рентна плата за спеціальне використання води	17 525 990	16 698 900	17 798 900	17 800 000	17 800 000
рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	4 933 962	4 998 400	4 380 200	4 384 500	4 404 400
плата за використання інших природних ресурсів	1 829 581	1 696 600	2 050 000	2 070 400	2 091 100
плата за надання адміністративних послуг	26 458 499	25 269 300	25 530 000	25 520 300	25 520 600
надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває у комунальній власності	2 270 270	2 407 300	2 193 600	2 311 500	2 427 600
орендна плата за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди	634 129	581 800	621 300	621 300	621 300

1	2	3	4	5	6
<i>спеціальний фонд (без власних надходжень бюджетних установ), усього з них:</i>	36 135 223	3 462 147	6 060 112	4 415 000	8 700 000
екологічний податок	2 937 429	3 239 200	3 340 000	3 340 000	3 340 000
кошти від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим, та майна, що перебуває в комунальній власності	32 556 605		2 505 312	900 000	5 200 000
Всього доходів	837 406 330	875 522 147	984 709 212	1 055 356 800	1 129 343 000

Обсяг доходів обласного бюджету (показники доходів наведено в додатку 2) на 2022 рік розраховано в сумі 984709212 грн, що на 12,5%, або на 109187065 грн, більше затвердженого обсягу на 2021 рік з урахуванням змін. Доходи загального фонду прогнозуються у сумі 978649100 грн, або на 106589100 грн (+12,2%) більше плану 2021 року, спеціального фонду (без власних надходжень бюджетних установ) – 6060112 грн, або на 2597965 грн (+75,0%) більше плану 2021 року. Прогнозний обсяг доходів обласного бюджету на 2023 рік становить 1055356800 грн, що на 70647588 грн, або на 7,2%, більше показника 2022 року. Доходи загального фонду прогнозуються у сумі 1050941800 грн, або на 72292700 грн (+7,4%) більше ніж у 2022 році, спеціального фонду (без власних надходжень бюджетних установ) – 4415000 грн, або на 1645112 грн (-27,1%) менше ніж у 2022 році.

На 2024 рік прогнозний обсяг доходів розраховано в сумі 1129343000 грн, що на 73986200 грн, або на 7,0%, більше показника 2023 року. Доходи загального фонду складуть 1120643000 грн і перевищать обсяг 2023 року на 69701200 грн, або на 6,6%. Доходи спеціального фонду (без власних надходжень бюджетних установ) порівняно з доходами 2023 року зростуть на 4285000 грн, або майже вдвічі, та становитимуть 8700000 грн.

Основні бюджетоутворюючі платники податків до обласного бюджету наведено у таблиці 3.

Таблиця 3

**Обсяги надходжень платежів до обласного бюджету
від найбільших платників**

З/п	Найменування підприємства, організації	Всього надходжень до обласного бюджету, тис.грн		
		2019 рік	2020 рік	перше півріччя 2021 року
1	2	3	4	5
1.	Управління освіти Херсонської міської ради	16101,4	18436,4	13205,2

1	2	3	4	5
2.	ТОВ «ВКУ»	15252,3	5976,7	12396,0
3.	Філія «Каховська ГЕС ім. П.С.Непорожного» ПАТ «Укргідроенерго»	12694,3	10574,5	7676,3
4.	Військова частина А1736	11976,8	14881,5	5487,5
5.	ТОВ «Віндкрафт Таврія»	11687,9	1984,9	2462,4
6.	Регіональна філія «Одеська залізниця АТ «Українська залізниця»	10931,9	11156,0	5681,7
7.	Головне управління Національної поліції в Херсонській області	10349,9	12909,7	5375,4
8.	АТ «Херсонобленерго»	13190,0	21158,1	9664,1
9.	ТОВ «Данон Дніпро»	10101,4	15792,7	5595,8
10.	ТОВ «АТБ-Маркет»	5936,4	6577,1	3706,8
11.	ТОВ «ЮТС- Агропродукт»	5401,7	4654,2	1687,8
12.	Військова частина А1604	4702,0	4994,5	2245,7
13.	ПрАТ «Чумак»	3914,3	5855,2	3683,6
14.	МКП «ВУВКГ м.Херсона»	3751,3	4656,7	2657,5
15.	Прокуратура Херсонської області	3622,5	3757,9	2066,1
16.	ТОВ «Смарт-Мерітайм Груп»	3630,5	2691,7	1542,3
17.	Військова частина 2161	3443,3	5359,6	2859,0
18.	ТОВ «Херсонська обласна ЕК»	3282,2	10610,9	4175,6
19.	КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім.О.С.Лучанського»	2518,6	3480,6	2302,2
20.	Херсонський державний університет	2835,8	3065,7	1767,2
РАЗОМ		155324,5	168574,6	96238,2
<i>Питома вага у загальному обсязі надходжень</i>		<i>20,64</i>	<i>20,13</i>	<i>22,30</i>

Найвагомішим джерелом надходжень обласного бюджету є податок на доходи фізичних осіб, який в загальному фонді у 2022 – 2024 роках займає 88,0%.

Прогноз надходжень податку на доходи фізичних осіб на середньостроковий період розрахований з урахуванням прогнозного обсягу фонду оплати праці найманих працівників та грошового забезпечення військовослужбовців, рівня середньої заробітної плати, бази та чинних ставок оподаткування доходів фізичних осіб.

Розрахункова сума податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік складає 859728300 грн, що на 94789300 грн, або на 12,4%, більше плану, затвердженого на 2021 рік, на 2023 рік – 927951500 грн, що на 68223200 грн, або на 7,9%,

більше ніж у 2022 році, на 2024 рік – 993882000 грн, що на 65930500 грн, або на 7,1%, більше ніж у 2023 році.

Основні фактори, які вплинуть на надходження податку на доходи фізичних осіб:

- застосування єдиної ставки податку (18%) оподаткування доходів фізичних осіб (крім доходів у вигляді дивідендів за акціями та корпоративними правами, що оподатковуються за ставкою 5% та 9%);
- підвищення мінімальної заробітної плати та посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС;
- збереження кількості штатних працівників;
- легалізація виплати заробітної плати та погашення податкового боргу з податку на доходи фізичних осіб.

Прогнозна сума податку на прибуток підприємств на 2022 рік становить 65534100 грн, на 2023 рік – 69468500 грн, на 2024 рік – 73081900 грн. У розрахунках враховано очікувані надходження 2021 року та щорічне збільшення обсягів оподаткованого прибутку підприємств більш ніж на 5%.

Прогнозний обсяг надходжень рентної плати за спеціальне використання води (крім рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення) на середньостроковий період розраховано виходячи з очікуваних обсягів надходжень 2021 року та без застосування у 2022 – 2024 роках індексу цін виробників промислової продукції до ставок платежу (відповідно до Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки). У 2022 році планується отримати рентної плати за використання води в сумі 17798900 грн, у 2023 – 2024 роках – по 17800000 грн відповідно.

Розрахункова сума рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення на 2022 – 2024 роки визначена на підставі очікуваних надходжень 2021 року. Зокрема, враховано збереження на рівні 2021 року обсягу видобутку сировини основним платником ПАТ «Арселорміталл Берислав» (60% усіх надходжень платежу) та значення коефіцієнта рентабельності, що використовується платниками, які декларують податкові зобов'язання на підставі дозволу на спеціальне водокористування (на 2021 рік Держгеонадрами України встановлено коефіцієнт 0,103). У 2022 році обсяг рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення складе 4380200 грн, у 2023 році – 4384500 грн, у 2024 році – 4404400 грн.

Прогноз надходжень плати за надання адміністративних послуг (8 видів ліценцій) розраховано на рівні очікуваних надходжень 2021 року і на 2022 рік становить 25530000 грн, на 2023 рік – 25520300 грн, на 2024 рік – 25520600 грн. Більше 70% обсягу цих надходжень (2022 – 2024 роки – по 18500000 грн) складають кошти від плати за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах. Обсяг плати за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, на середньостроковий період визначено в сумі 4125400 грн. При плануванні врахована вартість ліцензій, термін їх дії та кількість платників: 8 ліцензій вартістю по 500000 грн,

7 ліцензій по 780 грн та 4 ліцензії по 30000 грн. Плату за ліцензії на право оптової торгівлі паливом, роздрібною торгівлі паливом та зберігання пального на 2022 – 2024 роки розраховано в загальному обсязі по 2375000 грн на кожен рік, що відповідає рівню очікуваних находжень 2021 року.

Прогнозні надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності, на 2022 рік складають 2193600 грн, на 2023 рік – 2311500 грн, на 2024 рік – 2427600 грн. При визначенні обсягу орендної плати враховано очікувані надходження за 2021 рік та прогнозні індекси споживчих цін на 2022 – 2024 роки.

Розрахункові обсяги орендної плати за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди обласною державною адміністрацією, на 2022 – 2024 роки визначено в сумі 621300 грн щороку. Розрахунки здійснювалися на підставі діючих у 2021 році договорів оренди водних об'єктів.

Прогноз надходжень екологічного податку проведено виходячи з очікуваних надходжень 2021 року та без застосування індексації ставок (відповідно до Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки). Щорічні надходження податку у 2022 – 2024 роки становитимуть по 3340000 грн.

Коштів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності, планується отримати у 2022 році в сумі 2505312 грн, у 2023 році – 900000 грн, у 2024 році – 5200000 грн. Обсяги надходжень визначено виходячи з кількості та вартості об'єктів, що готуються до продажу: 2022 рік – 2 об'єкти, 2023 рік – 1 об'єкт, 2024 рік – 2 об'єкти (лист комунальної установи з капітального будівництва та експлуатації Херсонської обласної ради від 02 липня 2021 року № 5-1/181).

Пільги зі сплати податків і зборів обласною радою у поточному році не надавалися та надання їх у середньостроковому періоді не планується.

З урахуванням прогнозу основних макроекономічних показників економічного та соціального розвитку країни й області, динаміки бази оподаткування, ефективності податкового адміністрування, загальні показники доходів обласного бюджету на 2022 – 2024 роки зростають.

Фактори, що матимуть вплив на зміну показників доходів:

- зміни до бюджетного та податкового законодавства;
- зміна місцезнаходження суб'єктів господарювання – платників податків;
- зміна соціальних стандартів (мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум);
- запровадження карантинних обмежень для запобігання поширенню нової хвилі коронавірусної хвороби COVID-19.

Показники доходів наведено у додатку 2.

V. Показники фінансування бюджету, показники місцевого боргу, гарантованого обласною радою, та надання місцевих гарантій

Показники фінансування наведено у додатку 3.

Надходження і витрати обласного бюджету становлять єдиний баланс, тому залучення додаткових джерел фінансування не прогнозується. Боргові зобов'язання відсутні. Отже, додатки 4 «Показники місцевого боргу» та 5 «Показники гарантованого обласною радою боргу і надання місцевих гарантій» не склалися.

VI. Показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

Видаткова частина обласного бюджету на 2022 – 2024 роки сформована з урахуванням досягнення цілей державної політики у відповідній сфері в межах ресурсних можливостей бюджету. Граничні показники видатків та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів наведено у додатках 6 – 8.

Херсонській обласній раді кошти передбачаються на фінансове забезпечення здійснення повноважень, наданих Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування» та іншими нормативно-правовими актами. У 2022 – 2024 роках заплановано витрати на: організаційне, правове, інформаційне, аналітичне, матеріально-технічне забезпечення діяльності ради, її органів, депутатів; взаємодію і зв'язок з місцевими органами виконавчої влади, органами та посадовими особами місцевого самоврядування; надання методичної та практичної допомоги територіальним громадам.

Херсонській обласній державній адміністрації передбачаються кошти на утримання ДУ «Херсонський обласний контактний центр», створеної згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року № 976 «Деякі питання Єдиної системи опрацювання звернень», а також на видатки, пов'язані з удосконаленням роботи органів виконавчої влади зі зверненнями та забезпечення оперативного реагування на проблемні питання соціально-економічного життя, які порушуються у зверненнях.

У межах реалізації заходів обласної програми розвитку інформаційного простору Херсонської області на 2021 – 2024 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 22 грудня 2020 року № 34, планується здійснювати заходи, спрямовані на інформаційне забезпечення державної політики у сфері економічного, соціального, духовного, культурного розвитку області, забезпечення конституційних прав громадян на отримання достовірної та об'єктивної інформації, сприяння розвитку місцевого книговидавництва, популяризації творчості місцевих письменників.

У середньостроковій перспективі буде продовжено здійснення заходів для забезпечення якісної, сучасної, конкурентоспроможної та доступної освіти. **Управлінню освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації** фінансовий ресурс планується спрямувати на:

- задоволення потреби в наданні належної освіти та створення відповідних умов перебування учнів у закладах загальної середньої освіти та спеціалізованих закладах освіти;
- забезпечення рівних можливостей отримання загальної середньої освіти та реабілітаційних послуг дівчатами та хлопцями, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку з урахуванням нозології захворювання;
- удосконалення системи позашкільної освіти та організацію умов для діяльності позашкільних навчальних закладів;
- забезпечення функціонування ефективної мережі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, вдосконалення форм та методів навчання;
- забезпечення підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів закладами післядипломної освіти;
- надання якісних послуг іншими закладами освіти;
- забезпечення функціонування ефективної та територіально доступної мережі інклюзивно-ресурсних центрів;
- підготовку фахівців з гостродефіцитних спеціальностей для забезпечення потреб регіонального ринку праці;
- стимулювання кращих учнів, студентів та вчителів шляхом надання обласних стипендій.

Пріоритетом розвитку галузі охорони здоров'я, як і в минулі роки, є забезпечення населення високоякісними та доступними медичними послугами, а також створення сприятливих умов життєдіяльності людини. З цією метою **Департаменту здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації** планується спрямувати кошти на:

- підтримку закладів та підприємств охорони здоров'я, що надають спеціалізовану медичну допомогу;
- забезпечення санаторного лікування дітей та підлітків із соматичними захворюваннями (крім туберкульозу);
- забезпечення утримання, догляду та надання медичної допомоги дітям у будинках дитини;
- підвищення якості управління й адміністративної діяльності охорони здоров'я та інформаційно-аналітичне забезпечення закладів охорони здоров'я за рахунок комплексного впровадження електронної медицини;
- забезпечення належних умов для тимчасового проживання осіб та їх медичного, соціально-побутового обслуговування;
- надання рівних можливостей доступу жінок і чоловіків до освіти в закладах фахової передвищої освіти;
- стимулювання кращих медичних працівників області шляхом надання обласних стипендій.

Департаменту соціального розвитку Херсонської обласної державної адміністрації кошти плануються для продовження реалізації державної політики в галузі соціального захисту, спрямованої на якісне надання соціальних послуг дітям з вадами фізичного та розумового розвитку, громадянам похилого віку, які не можуть вести самостійний спосіб життя, забезпечення соціальної підтримки сім'ям, дітям та молоді вразливих категорій населення, підтримку сімей загиблих (померлих) захисників України, оздоровлення та відпочинок дітей.

Службою у справах дітей Херсонської обласної державної адміністрації планується здійснювати заходи, спрямовані на реалізацію державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, проведення соціально-психологічної реабілітації, адаптації до сімейного оточення, протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

З метою створення сприятливих умов для надання якісних культурних послуг для мешканців області, підвищення культурного рівня громадян, забезпечення діяльності базової мережі закладів культури **Департаменту реалізації гуманітарної політики Херсонської обласної державної адміністрації** на 2022 – 2024 роки планується передбачити кошти на:

- захист та збереження культурної спадщини;
- забезпечення соціально-економічних, правових умов для ефективної діяльності театрів, філармонії;
- створення умов для зберігання бібліотечних фондів, їх комплектування;
- стимулювання розвитку культурного дозвілля населення за допомогою митців;
- збереження та підтримку музейного фонду;
- забезпечення рівного права на отримання освіти в закладах фахової передвищої освіти.

Основними цілями державної політики в галузі фізичної культури і спорту є сприяння всебічному розвитку молоді, в тому числі з обмеженими фізичними можливостями, створення умов для фізичного розвитку, утримання в належному стані мережі спортивних споруд, а також організація спортивних змагань. Отже, **управлінням фізичної культури, молоді та спорту Херсонської обласної державної адміністрації** планується здійснити заходи, спрямовані на:

- розвиток олімпійських та неолімпійських видів спорту;
- організацію фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності осіб з інвалідністю та фізкультурно-масової роботи серед населення;
- розвиток фізичного виховання, оздоровлення, підготовку спортсменів для резервного спорту через мережу дитячо-юнацьких спортивних шкіл;
- підтримку спорту вищих досягнень.

Департаменту інфраструктури Херсонської обласної державної адміністрації передбачено видатки за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

Згідно з вимогами Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» не більше 20% обсягів субвенції передбачається спрямувати на фінансування ремонтних робіт на вулицях і дорогах комунальної власності у населених пунктах. Перелік об'єктів, що фінансуватимуться за рахунок коштів субвенції, затверджуватиметься обласною державною адміністрацією за погодженням з Державним агентством автомобільних доріг України.

У 2022 – 2024 роках фінансування заходів з розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури за рахунок територіального дорожнього фонду дасть змогу покращити транспортно-експлуатаційний стан автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, а також знизити рівень смертності внаслідок дорожньо-транспортних пригод, ступінь тяжкості наслідків для учасників дорожнього руху.

Департамент розвитку сільського господарства та зрошення Херсонської обласної державної адміністрації визначено головним розпорядником коштів, які в рамках виконання заходів програми індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2021 – 2027 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 16 жовтня 2020 року № 1805, спрямовуються на надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі на будівництво (добудову), придбання житла, спорудження підсобних сільськогосподарських приміщень, будівництво інженерних мереж та інженерне облаштування житла і розвиток особистого селянського господарства. Фінансування заходів цієї програми сприятиме розширенню інвестування в будівництво житла на селі, створенню сприятливих умов для будівництва, реконструкції, придбання житлових будинків у сільських населених пунктах області шляхом надання пільгових кредитів індивідуальним сільським забудовникам, поліпшенню інфраструктури села, спорудженню інженерних мереж, підключенню їх до комунікацій, розвитку особистого селянського господарства, підвищенню рівня самозайнятості сільського населення.

Крім того, передбачаються видатки на охорону та раціональне використання природних ресурсів, які відповідно до статті 209 Земельного кодексу України фінансуються за рахунок надходжень до обласного бюджету в розмірі 25% коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва. Фінансування заходів здійснюватиметься за напрямками, визначеними Порядком використання коштів обласного бюджету, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва, затвердженим рішенням обласної ради

від 28 листопада 2018 року № 792, згідно з розподілом коштів, який буде визначено робочою групою з питань консервації деградованих і малопродуктивних земель в області.

Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації визначено відповідальним виконавцем природоохоронних заходів, що фінансуються за рахунок надходжень до обласного Фонду охорони навколишнього природного середовища екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності. Фінансування здійснюватиметься за напрямками, передбаченими Положенням про обласний Фонд охорони навколишнього природного середовища, затвердженим рішенням обласної ради від 03 березня 2017 року № 412, та згідно з Переліком першочергових природоохоронних заходів на 2022 – 2024 роки, який формується Департаментом за пропозиціями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Департаменту розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації відповідно до програми фінансової підтримки підприємств (закладів, установ) та інших об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Херсонської області на 2020 – 2022 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 29 травня 2020 року № 1706, в частині завдань щодо проведення ремонтних робіт, реконструкції та здійснення експлуатаційного обслуговування будівель і споруд, що належать до спільної власності територіальних громад області, заплановано видатки на:

- експлуатаційне обслуговування адміністративної будівлі по просп. Ушакова, 47 (виплата заробітної плати з нарахуваннями обслуговуючого персоналу, придбання матеріалів та інвентарю, оплата послуг з охорони будівлі, поточний ремонт приміщень, інженерних мереж тощо);

- експлуатаційне утримання будинку-готелю офіційних делегацій в м.Херсоні (оплата праці з нарахуваннями, енергоносіїв та комунальних послуг, придбання матеріалів та інвентарю, оплата послуг зв'язку, технічного обслуговування котельні, охорони будівлі).

Департамент визначено головним розпорядником коштів, які відповідно до заходів програми розвитку молодіжного житлового кредитування у Херсонській області на 2019 – 2022 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 20 липня 2018 року № 944, спрямовуються на пільгове довгострокове кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян для будівництва (реконструкції) та придбання житла.

За рахунок цих коштів планується надати пільгові кредити родинам учасників антитерористичної операції та іншим пільговим категоріям громадян для придбання житла у 9-поверховому житловому будинку в 4-А Таврійському мікрорайоні м.Херсона.

Також передбачено видатки на обслуговування кредитів, наданих на молодіжне житлове будівництво, які обраховані згідно з чинним законодавством у розмірі 6% від загальної суми кредитних ресурсів.

Крім того, відповідно до завдань і заходів проєкту програми соціально-економічного та культурного розвитку Херсонської області на відповідний рік Департаменту заплановано видатки для співфінансування об'єкта, що реалізовуватиметься за рахунок коштів державного бюджету в рамках програми Президента України «Велика реставрація».

Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Херсонської обласної державної адміністрації планується виділення коштів для забезпечення в постійній цілодобовій готовності сил і засобів обласного підпорядкування до виконання комплексу аварійно-рятувальних робіт в умовах аварій, надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, здійснення державної політики у напрямі відповідності територіальної оборони сучасним вимогам та існуючим загрозам.

Фінансовий ресурс планується спрямувати на реалізацію заходів таких програм:

- запобігання та ліквідації надзвичайних ситуації (аварій) і оперативного реагування на них у Херсонській області на 2021 – 2025 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 16 жовтня 2020 року №1803 (утримання в постійній цілодобовій готовності сил і засобів обласної комунальної аварійно-рятувальної служби (ХОКАРС), формування та утримання регіонального матеріального резерву пально-мастильних матеріалів, забезпечення належного функціонування пункту управління цивільного захисту області та утримання у готовності для застосування регіональної автоматизованої системи центрального оповіщення в мирний час і в умовах особливого періоду);

- створення страхового фонду документації Херсонської обласної державної адміністрації на період 2021 – 2025 років, затвердженої рішенням обласної ради від 22 грудня 2020 року № 37 (створення обласного страхового фонду документації на об'єкти культурної спадщини та інфраструктури області);

- розбудови територіальної оборони Херсонської області на 2020 – 2022 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 28 лютого 2020 року № 1573 (матеріально-технічне та транспортне забезпечення підрозділів територіальної оборони для виконання завдань за призначенням).

Департаменту фінансів Херсонської обласної державної адміністрації передбачаються видатки на запобігання та ліквідацію надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха (резервний фонд обласного бюджету), головними пріоритетами яких є забезпечення гарантованого рівня захисту населення і територій Херсонської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в межах повноважень, встановлених законодавством.

До того ж, як і в минулі роки, у 2022 – 2024 роках по Департаменту планується передача субвенцій іншим бюджетам як за рахунок власного

фінансового ресурсу обласного бюджету, так і цільових коштів, отриманих з державного бюджету, що підлягають розподілу між місцевими бюджетами згідно з актами Кабінету Міністрів України.

Для обрахунку показників Прогнозу застосовано основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку Херсонської області у 2020 – 2024 роках, а також соціальні стандарти та державні соціальні гарантії, визначені Бюджетною декларацією на 2022 – 2024 роки.

У прогностичних показниках враховано вимоги частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення в першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ, на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами.

Під час формування видатків на утримання бюджетних установ, закладів та організацій головними розпорядниками бюджетних коштів дотримано принципу забезпечення рівних гендерних прав і можливостей для одержувачів відповідних бюджетних послуг та працівників, що їх обслуговують.

Обрахунки проведено з урахуванням реорганізації діючої мережі бюджетних установ (закладів) та фактичної чисельності працівників.

VII. Бюджет розвитку

У складі видатків спеціального фонду обласного бюджету сформовано бюджет розвитку, який є реальним фінансовим інструментом реалізації інвестиційних проєктів у галузях соціально-культурної сфери та створення інфраструктури життєзабезпечення населення регіону.

Обсяг бюджету розвитку за рахунок надходження коштів від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим, та майна, що перебуває в комунальній власності, обраховано в обсягах:

- на 2022 рік – 2505312 грн;
- на 2023 рік – 900000 грн;
- на 2024 рік – 5200000 грн.

Кошти бюджету розвитку передбачається спрямувати для співфінансування робіт з реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення та пам'ятки історії місцевого значення Херсонського обласного художнього музею ім.О.О.Шовкуненка (колишня Херсонська міська дума) загальною кошторисною вартістю 99991900 грн та тривалістю будівництва 2022 – 2024 роки, які здійснюватимуться в рамках реалізації програми Президента України «Велика реставрація».

Показники бюджету розвитку наведено в додатку 9.

Обсяг капітальних вкладень у розрізі інвестиційних проєктів, визначених у межах загальних граничних показників видатків обласного бюджету та надання кредитів з обласного бюджету, представлено у додатку 10.

VIII. Взаємовідносини обласного бюджету з іншими бюджетами

Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів наведено у додатку 11.

З державного бюджету заплановано отримати дотації та субвенції в обсягах, передбачених Бюджетною декларацією на 2022 – 2024 роки, а саме:

- базову дотацію;
- додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я;
- освітню субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам;
- субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа;
- субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

Також задля продовження впровадження спільних заходів та проєктів, розпочатих у попередніх роках, з місцевих бюджетів у рамках реалізації окремих обласних програм передбачено для передачі на обласний рівень такі цільові трансферти:

- субвенцію з місцевого бюджету на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах;
- інші субвенції з місцевого бюджету.

Показники міжбюджетних трансфертів іншим бюджетам наведено у додатку 12.

Так, з обласного бюджету передбачено для передачі:

- дотацію з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету (розподіл здійснено між місцевими бюджетами з урахуванням індексу відносної податкоспроможності, що менше одиниці, а також кількості учнів закладів загальної середньої освіти станом на 05 вересня 2020 року);
- субвенцію з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції (для проведення видатків на оплату праці педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів та приватних шкіл);
- іншу субвенцію з місцевого бюджету на проведення витрат на поховання учасників бойових дій і інвалідів війни та надання пільг на медичне

обслуговування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (видатки здійснюватимуться з місцевих бюджетів з метою наближення надання соціальних послуг до їх отримувачів);

- субвенцію з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів (фінансування Бериславського фахового педагогічного коледжу імені В.Ф.Беньковського Херсонського державного університету та Генічеського фахового коледжу Херсонського державного університету, що зазнали реорганізації, на здобуття вищої освіти за регіональним замовленням).

ІХ. Інші положення та показники прогнозу бюджету

Показники проекту бюджету на плановий бюджетний період можуть бути відмінними від показників Прогнозу, оскільки формуватимуться на основі бюджетних запитів розпорядників коштів обласного бюджету з урахуванням показників міжбюджетних трансфертів, передбачених законом (проектом закону) про Державний бюджет України на наступний рік та рішеннями (проектами рішень) місцевих рад, а також через потенційну наявність причин, наведених у розділі І «Загальна частина».

Додатки 1 – 3 та 6 – 12 до Прогнозу додаються.

Додатки 4 «Показники місцевого боргу» та 5 «Показники гарантованого обласною радою боргу і надання місцевих гарантій» не склалися через відсутність показників.

Директор Департаменту фінансів
обласної державної адміністрації

Н.ВІТРЕНКО